

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد همه سر به سر تن به کشتن دهیم
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: دمیتری نفیودوف (DMITRY NEFYODOV)

برگردان: ا. م. شیری

۲۳ اگست ۲۰۲۴

منافع متقابل و نامحدود

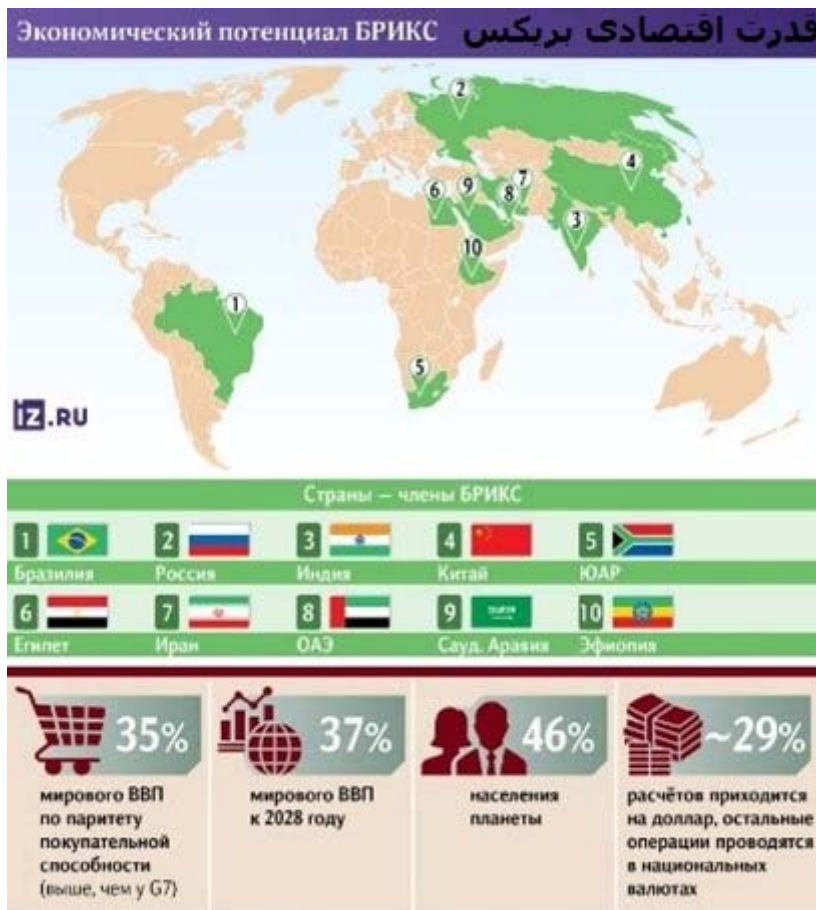
آذربایجان – روسیه – بریکس

[دیدارهای پیاپی رئیس جمهور فدراسیون روسیه با رهبران اغلب جمهوری‌های منشعب از اتحاد شوروی، این امیدواری را تقویت می‌کند، که رئیس جمهور پوتین در جهت متحد کردن متحدان سابق تلاش می‌کند. طرفه این که هر گاه سخن از تجزیه اتحاد شوروی به میان آمده، ولادیمیر پوتین، آن را بزرگترین فاجعه قرن بیستم نامیده است.] - شیری

باکو و مسکو قصد دارند همکاری در بخش انرژی را با توجه به بازارهای جهانی تقویت کنند.

در آستانه سفر رسمی ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه به باکو، پولاد بلبل‌اوغلو، سفیر جمهوری آذربایجان در مسکو در باره علاقه‌مندی آذربایجان برای پیوستن به بریکس صحبت کرد. این دیپلمات با اشاره به «تمایل رهبری کشور برای شرکت در گروه بریکس» گفت: «ما در این باره با همکاران روس خود صحبت کرده‌ایم، این روند در دست انجام است».

بر اساس اطلاعات موجود، درخواست رسمی باکو برای عضویت در این گروه در پائیز سال جاری ارائه خواهد شد. جیحون بایراموف، وزیر امور خارجه نیز به نوبه خود این سازمان را یکی از محبوبترین سازمان‌ها خواند که کشورهای دیگر را به خود جذب می‌کند. به نظر می‌رسد در صورت اجرائی شدن این گزینه، ظرفیت‌های پولی، مالی، ترانزیتی و به تبع آن، ژئوپلیتیک بریکس به میزان قابل توجهی تقویت خواهد شد.

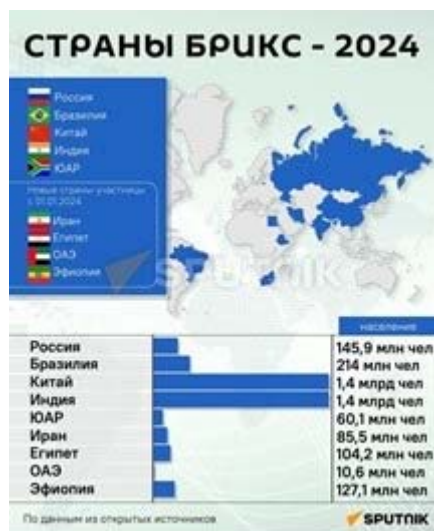

Источник: данные из открытых источников

در ۱۹ اگست، مذاکرات بین رؤسای جمهور روسیه و آذربایجان، ولادیمیر پوتین و الهام علی یف، و همچنین هیأت‌های دولتی در باکو انجام شد. به ویژه، طرف روس به باکو و ایروان برای انعقاد پیمان صلح با کمال میل کمک خواهد کرد. روسیه بیش از ۴ میلیارد دلار در اقتصاد آذربایجان سرمایه‌گذاری کرده که این هنوز پایان کار نیست. مسکو و باکو به منظور افزایش عرضه منابع انرژی به بازارهای جهانی، به ساخت تانکرهایی برای حمل فرآورده‌های نفتی شروع کرده‌اند. به گفته رهبر آذربایجان، پویائی توسعه روابط بین آذربایجان و فدراسیون روسیه بسیار مثبت و همکاری در زمینه انرژی و حمل و نقل در حال توسعه است. در بخش گاز، وضعیت به طور مفصل مورد بررسی قرار گرفت و طرفین به هماهنگی اقدامات خود ادامه خواهند داد. بر اساس خبرهای منتشره، «مسکو و باکو در حال اجرای کاری هستند که نتوانستند با انقره انجام دهند. آذربایجان گاز روسیه را با گاز خود مخلوط کرده و آن را مجدداً صادر خواهد کرد. به این ترتیب، تدارکات افزایش خواهد یافت. اتحادیه اروپا این موضوع را مضحک تصور می‌کند، اما برخی کشورها به صراحت می‌گویند که به آن علاقه‌مند هستند. زیرا، به گاز نیاز دارند».

اخیراً نسخه‌ها و فرضیاتی دایر بر این که جمهوری ساحلی بحیره خزر با تلاش برای پیگیری یک سیاست خارجی چندجانبه روابط متعادل و سودمند با مراکز اصلی قدرت و در عین ادامه کمک به رژیم زلنسکی، به کدام مجمع همگرایی دیگری می‌تواند بپیوندد، کم نبوده است. علاوه بر اعلامیه «ستراتیژیک» با چین و علاقه‌مندی باکو به عضویت در سازمان همکاری شانگهای، آذربایجان برای ارتقای طرح‌های فردی در چارچوب «سازمان کشورهای ترک» نیز تلاش می‌کند.

به نظر می‌رسد که با یک «فهرست امکانات» نسبتاً کامل، پیوستن احتمالی آذربایجان به بریکس، یکسری عوامل مرتبط را که می‌تواند موجب افزایش رقابت‌پذیری و وزن این اتحادیه بین‌دولتی در روابط اقتصادی جهانی، از جمله، در نظام پولی و مالی بشود، آشکار خواهد کرد.

کشورها بریکس- ۲۰۲۴:

روسیه، برزیل، هند، چین، آفریقای جنوبی، ایران، مصر، ایتوپیی، امارات متحده عربی

در حوزه استفاده از ارزهای ملی، باید به پایداری و قابلیت پرداخت بالای منات آذربایجان به برکت تنظیم نرخ ارز آن توسط بانک مرکزی (عمدتاً از طریق مداخلات ارزی در بازار مالی داخلی) توجه شود. به طوری که نرخ مبادله منات به روبل روسیه، دلار آمریکا و یورو تا اواسط ماه اگست به ترتیب تقریباً ۶.۵۲ (روبل به ازای هر منات)، ۵۹.۰ و ۵۳.۰ بود. چنین نسبت‌های ارزی که رقابت‌پذیری پول آذربایجان را تقویت می‌کند، از سال‌ها پیش حفظ شده است. بنابراین، جای تعجب نیست که منات سال‌ها در تسویه حساب‌های متقابل با بسیاری از کشورهای پساتحاد جماهیر شوروی استفاده می‌شود و جایگاه خود را در صرافی‌های اکثر جمهوری‌های اتحاد جماهیر شوروی سابق (اما نه هنوز در روسیه) پیدا کرده است.

به گفته سرگئی درزدوف، تحلیلگر مالی روسی، «منات آذربایجان مثل سنگ محکم است. این امر البته ممکن است بر رقابت‌پذیری کالاهای آذربایجان به دلیل گران شدن آن‌ها در بازارهای خارجی، تأثیر بگذارد. اما برای جامعه، نرخ ارز ثابت منات خوب است... آذربایجان این مشی را انتخاب کرده و در مجموع می‌توان به چنین ثبات پولی آن غبطه خورد. اگرچه واضح است که نرخ مبادله منات به دلار دیر یا زود تغییر خواهد کرد، اما کی و چگونه، اکنون هیچ کس نمی‌تواند بگوید».

ثبات اقتصاد کلان در کشور (البته به معنای نبود مشکل در اقتصاد ملی نیست) با تصمیم بانک مرکزی آذربایجان در جنوری ۲۰۱۵، که در هنگام تعدیل نرخ قبلی مبادله منات با دلار آمریکا در یک سبد دو ارزی شامل یورو، پوند انگلیس و فرانک سوئیس جایگزین شد، تا حد زیادی تسهیل گردید (لازم به ذکر است که پوند انگلیس مدت زیادی است که در تسویه حساب‌های بین‌المللی استفاده می‌شود و این ارز تا به امروز در تسویه حساب‌های اقتصادی خارجی توسط بیش از ۷۰ کشور، از جمله، همه اعضای اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای مستقل مشترک‌المنافع استفاده می‌شود). بر اساس بیانیه رسمی تنظیم‌کننده ملی، «استفاده از چارچوب جدید نرخ ارز، امکان

اتخاذ سیاست نرخ ارز انعطاف‌پذیرتر و تضمین کارایی اقتصاد کلان را فراهم می‌کند و واحدهای اقتصادی کشور را به تدریج با تغییر شرایط اقتصادی داخلی و خارجی تطبیق می‌دهد».

سهم یورو در سبد دو ارزی مذکور بین ۲۰ تا ۳۰ درصد متغیر است که از توسعه همکاری بین باکو و بروکسل، به ویژه در بخش انرژی گواهی می‌دهد. بانک مرکزی آذربایجان با «رقیق کردن» انحصار دلار با ارزهای رقابتی اروپایی، موفق شد نرخ ارز ملی را برای مدت طولانی تقویت کند و در صورت لزوم، ارزش منات را در مقایسه با نوسانات کاهش ارزش پول تقریباً در سایر کشورهای اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای مستقل مشترک‌المنافع (به جز بلاروس) به طور «آرام» و نه «یکباره» کاهش دهد. علاوه بر این، از آغاز دهه ۲۰۲۰، منات به طور فزاینده‌ای در تسویه حساب‌های متقابل بین آذربایجان و روسیه، هند و چین (شرکت‌کنندگان کلیدی در سازمان بین‌دولتی بریکس) مورد استفاده قرار گرفته است. بنابراین، می‌توانیم با این نظر وصال فاسملو، مدیر مرکز تحلیل اصلاحات اقتصادی و ارتباطات باکو کاملاً موافق باشیم: «نرخ ارز منات در مقابل تأثیر شوک‌های خارجی، نقش یک ضربه‌گیر ایفا می‌کند. در حالی که دولت و بانک مرکزی از طریق سیاست نرخ ارز از تأثیر شوک‌های جهانی بر تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان داخلی می‌کاهند، در کشورهایی که سیاست نرخ ارز کاملاً شناور اعمال می‌شود، به ویژه با توجه به وخامت شرایط تجارت خارجی، تقاضای داخلی بلافاصله کاهش می‌یابد و به تبع آن، سودآوری واردات نیز کم می‌شود».

این نظر که فیچ سولوشنز، وابسته به گروه فیچ، نرخ ارز منات برای ۱۰ سال آینده را در نومبر ۲۰۲۳ پیش‌بینی کرد، جالب توجه است: «دوره فراگیر این ارز تا سال ۲۰۲۶ ثابت می‌ماند و در عین حال، نرخ برابری دلار آمریکا به منات تا سال ۲۰۳۲ روی ۱.۸۰ باقی خواهد ماند». شرکت بین‌المللی خدمات بانکی و مالی ING (هالند) نیز به نوبه خود در ماه جولای ۲۰۲۳ اعلام کرد که نرخ ارز منات تا سال ۲۰۲۶ ثابت خواهد ماند.

یک عامل به همان اندازه مهم عضویت آذربایجان در گروه بریکس، مشارکت آن در کریدور بین‌المللی حمل‌ونقل شمال-جنوب است، که این کشور را به رابط بین روسیه با ایران و هند تبدیل می‌کند. اهمیت این مسیر نصف‌النهاری به دلیل مشکلات روزافزون نظامی - سیاسی در مسیر سنتی اوراسیائی مدیترانه - کانال سوئز - بحیره سرخ - اقیانوس هند رو به افزایش است. الهام علی یف در دیدار با ولادیمیر پوتین در حاشیه اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای در آستانه در سوم جولای گفت: «ما مصمم هستیم زیرساخت‌های گذرگاه شمال-جنوب را در خاک آذربایجان گسترش دهیم. اگرچه این مسیر از نظر فیزیکی وجود دارد، اما هنوز با اهدافی که شرکاء و همسایگان ما برای استفاده حداکثری از این پروژه دارند، مطابقت ندارد» (دیدار اخیر، سومین دیدار پوتین و علی یف در سال جاری بود).

بنابراین، بدیهی است که عضویت آذربایجان در گروه بریکس یا تعیین چنین چشم‌اندازی، بر تسریع گذار به تسویه حساب‌های متقابل گروه به ارزهای ملی تأثیر مثبت خواهد گذاشت. در یک زمینه گسترده‌تر، موقعیت بریکس را در فرآیند دشوار شکل‌گیری طرح‌های پولی، مالی و تجاری و اقتصادی که در برابر دیکته‌های غرب کمتر آسیب‌پذیر هستند، تقویت خواهد کرد.

دو نکته:

۱- در این خصوص لازم به ذکر است که مقدمات ساخت راه‌آهن جدید بین ایران و آذربایجان به طول ۱۶۰ تا ۲۰۰ کیلومتر با مشارکت طرف روسی در سال ۲۰۲۴-۲۰۲۶ برنامه‌ریزی شده است (مسیر آن توسط نهادهای ذیربط مشخص خواهد شد). علی یف در ۲۲ اپریل در مسکو در جلسه ای با کهنه سربازان و کارگران راه‌آهن بایکال-آمور

گفت: «در مورد گذرگاه حمل‌ونقل شمال-جنوب، امروز من و ولادیمیر پوتین این موضوع را یک بار دیگر به طور مفصل مورد بحث قرار دادیم و دستورالعمل‌های لازم به اعضای دولت ارائه شد. من مطمئنم که در آینده نزدیک بر روی همه موضوعات توافق خواهد شد و ما اجرای طرح بزرگ دیگری را آغاز خواهیم کرد».

۲- بنا به نوشته کانال تلگرامی [اسیوتنیک ایران](#)، آذربایجان، درخواست رسمی عضویت در بریکس را داد. وزارت خارجه جمهوری آذربایجان اعلام کرد که آذربایجان رسماً درخواست پیوستن به سازمان بریکس را ارائه کرده است.

نقل از: [بنیاد فرهنگ ستراتیژیک](#) - منهای نکته ۲.

۱ شهریور - سنبله ۱۴۰۳